

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานด้านวิชาการของศึกษานิเทศก์อำเภอในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งประกอบด้วย การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวางแผนการศึกษา การประสานงาน หลักสูตร แบบเรียน ประมวลการสอน ตารางสอน การวัดผลการศึกษา และอุปกรณ์การสอน หอสมุด
2. เพื่อศึกษาอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการของศึกษานิเทศก์อำเภอ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ศึกษานิเทศก์อำเภอทุกคนที่กำลังปฏิบัติหน้าที่อยู่จริงในภาคกลาง ไม่รวมถึงผู้ที่กำลังลาศึกษาต่อ ผู้รักษาราชการแทน หรือผู้ที่ไปช่วยราชการ กอ.รมน. จำนวน 15 จังหวัด รวม 175 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนการศึกษา การประสานงาน การนิเทศการศึกษา หลักสูตร แบบเรียน ประมวลการสอน ตารางสอน การวัดผลการศึกษา และอุปกรณ์การสอน หอสมุด นอกจากนี้ยังได้สอบถามศึกษานิเทศก์อำเภอเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการ รวมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ

การรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยัง
ศึกษานิเทศก์อำเภอที่กำลังปฏิบัติงานอยู่จริงในภาคกลาง จำนวน 175 คน
และได้รับแบบสอบถามคืน 162 ฉบับ ถือว่าได้รับแบบสอบถามคืน 92.57
เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคิดเลขช่วยในการหาค่าร้อยละ
และหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายขอและทุกด้าน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวจะเห็นได้ว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอใน
ภาคกลางส่วนใหญ่มีวัยวุฒิสูง (ร้อยละ 69.75 มีอายุ 41 ปีขึ้นไป) เขาคำรง
ตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอเมื่อมีอายุมากแล้ว วุฒิเมื่อเริ่มรับราชการส่วนใหญ่
อยู่ในระดับต่ำกว่าอนุปริญญา (ร้อยละ 89.51 ต่ำกว่า อ.กศ. หรือ พ.ม.)
มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในระหว่างรับราชการอยู่เสมอ จนปรากฏว่าใน
ปัจจุบันศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในเกณฑ์ดี (มีเพียงร้อยละ 17.28
เท่านั้นที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา และมีวุฒิตั้งแคंपริญญาตรีขึ้นไปถึงร้อยละ 51.24)
นับว่ามีความรู้ที่พอที่จะปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดได้หากเน้นไปควบคู่ตามหน้าที่และความรับผิดชอบได้ แต่เนื่องจาก
ปริมาณงานในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอมีมาก มีโรงเรียนสังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดที่จะต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านวิชาการอยู่มาก (ร้อย
ละ 55.56 มีตั้งแต่ 31 โรงเรียนขึ้นไป) และมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในสำนัก
งานศึกษานิเทศก์อำเภออยู่น้อย (มีไม่ครบ 3 คน ร้อยละ 42.59) เมื่อได้รับ
เงินจัตสนรหมวกค่าใช้สอยจากกระทรวงศึกษานิเทศก์น้อย ทั้งองค์การบริหารส่วน
จังหวัดก็ไม่ให้การสนับสนุนทางการเงินในการตรวจเยี่ยมและนิเทศการศึกษา
ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ร้อยละ 69.75 ไม่ได้เลย)
เท่าที่ควร จึงทำให้ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ได้รับผลดี ซึ่งจะเห็นได้จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอในแต่ละท่านดังต่อไปนี้

1. ด้านการวางแผนการศึกษา ศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่าการปฏิบัติงานด้านการวางแผนการศึกษาอยู่ในเกณฑ์มาก โดยค่าเฉลี่ยได้ 3.60 ปฏิบัติได้เป็นลำดับที่ 1 ของการปฏิบัติงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน อันได้แก่ การวางแผนการศึกษา การประสานงาน การนิเทศการศึกษา หลักสูตร แบบเรียน ประมวลการสอน ตำราการสอน การวัดผลการศึกษา และอุปกรณ์การสอน หองสมุด ในด้านการวางแผนการศึกษานี้แม้ว่าจะมีบางข้อที่ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติได้น้อย เช่น การมีส่วนร่วมเป็นที่ปรึกษานายอำเภอในการวางแผนการศึกษาให้กับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ค่าเฉลี่ย 2.93) การร่วมมือกับนายอำเภอ และหัวหน้าหมวดการศึกษาวางแผนปรับปรุงงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดก่อนเปิดภาคเรียน (ค่าเฉลี่ย 2.85) การนำเอาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู ผู้ปกครอง และประชาชนมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ค่าเฉลี่ย 3.32) และการวางแผนงานร่วมกับศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาพิเศษ หัวหน้าส่วนการศึกษา และหัวหน้าหมวดการศึกษา เพื่อร่วมกันตรวจและนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ค่าเฉลี่ย 3.19) ก็ตาม แต่ศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่ได้มีการปฏิบัติงานด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษา และมีการวางแผนการปฏิบัติงานด้านวิชาการที่ต้องรับผิดชอบเป็นอย่างดีโดยนำเอาผลการประเมินทางวิชาการมาเสนอในที่ประชุมเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงในปีการศึกษาใหม่ มีแผนล่วงหน้าแจ้งให้ครูในอำเภอทราบถึงการดำเนินกิจการในด้านวิชาการและสิ่งที่ปรากฏชัดที่สุดก็คือความต่องานที่จะให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดขอบเขตและหน้าที่ในการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดของศึกษาธิการอำเภอให้ชัดเจนอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.78)

2. คำนการประสานงาน ศึกษาธิการอำเภอมีความคิดเห็นว่าได้ ปฏิบัติงานคำนการประสานงานอยู่ในเกณฑ์น้อย โดยหาค่าเฉลี่ยได้ 3.32 ปฏิบัติได้เป็นลำดับที่ 4 ของการปฏิบัติงานวิชาการทั้ง 5 คำน ถึงแม้ว่าศึกษาธิการอำเภอจะได้รับความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติการศึกษาจากโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอยู่ในเกณฑ์มาก (ค่าเฉลี่ย 3.84) ก็ตาม แต่ก็มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาทางวิชาการให้แก่วรรณสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอยู่ในเกณฑ์น้อย (ค่าเฉลี่ย 3.18) การร่วมมือประสานงานกับสำนักงานหมวดการศึกษาในคำนการศึกษาไม่มาก (ค่าเฉลี่ย 3.59) แต่ไม่ค่อยมีการร่วมมือเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการให้แก่วรรณสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ค่าเฉลี่ย 3.17) การร่วมมือประสานงานกับหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดเพื่อให้บริการทางวิชาการแก่วรรณไม่มาก (ค่าเฉลี่ย 3.57) แต่การได้รับความร่วมมือจากหัวหน้าหมวดการศึกษาและคณะครูในการปฏิบัติงานคำนวิชาการไม่ค่อยมี (ค่าเฉลี่ย 3.45) สำนักงานหมวดการศึกษาแจ้งถึงความก้าวหน้าทางวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ศึกษาธิการอำเภอทราบน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.38) และในการประชุมประจำเดือน ศึกษาธิการอำเภอได้ร่วมประชุมครูใหญ่กับนายอำเภอและหัวหน้าหมวดการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานคำนวิชาการในโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์มาก (ค่าเฉลี่ย 3.74) และศึกษาธิการอำเภอมีความคิดเห็นว่าเป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบงานคำนวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติได้น้อย

3. คำนการนิเทศการศึกษา ศึกษาธิการอำเภอมีความคิดเห็นว่าได้ ปฏิบัติงานคำนการนิเทศการศึกษาอยู่ในเกณฑ์น้อย โดยหาค่าเฉลี่ยได้ 3.25 ปฏิบัติได้เป็นลำดับที่ 5 ซึ่งเป็นลำดับสุดท้ายของการปฏิบัติงานคำนวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้ง 5 คำน ในคำนการนิเทศการศึกษานี้ ศึกษาธิการอำเภอมีความคิดเห็นว่าได้รับการยอมรับจากคณะครูในการ

ไปตรวจเยี่ยมและนิเทศการศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็น
 อย่างดี (ค่าเฉลี่ย 3.73) โค้ชช่วยเหลือครูในด้านการเรียนการสอนอยู่ใน
 เกณฑ์มาก (ค่าเฉลี่ย 3.57) ในขณะที่ตรวจเยี่ยมเมื่อพบข้อบกพร่องหรือมีปัญหา
 ต่าง ๆ ศึกษาธิการอำเภอโค้วแจ่งให้ครูทราบถึงข้อบกพร่องหรือปัญหาต่าง ๆ
 ใดมาก (ค่าเฉลี่ย 3.86) แต่ศึกษาธิการอำเภอก็ไม่สามารถทำการตรวจเยี่ยม
 และนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้อย่างทั่วถึง
 (ค่าเฉลี่ย 3.25) ตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้โรงเรียนละ 2
 ครั้งต่อปี เพราะไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนจากนายอำเภอและหัวหน้าหมวดการ
 ศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.40) และภายหลังจากการตรวจเยี่ยมโรงเรียนไม่ค่อยมีการ
 ปรับปรุงหรือปฏิบัติตามคำแนะนำของศึกษาธิการอำเภอ (ค่าเฉลี่ย 3.15)
 เมื่อรายงานผลการตรวจเยี่ยมโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้
 ผู้บังคับบัญชาทราบ ผู้บังคับบัญชาไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของศึกษาธิการ
 อำเภอ และเกือบจะไม่ได้มีการติดตามผลตามข้อเสนอแนะเลย (ค่าเฉลี่ย
 2.92) นอกจากนี้ศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าความรู้ของนัก
 เรียนชั้นประถมศึกษาในปัจจุบันไม่ค่อยดีมาตรฐาน (ค่าเฉลี่ย 3.12).

4. ด้านหลักสูตร แบบเรียน ประมวลการสอน ตารางสอน และ
 การวัดผลการศึกษา ศึกษาธิการอำเภอมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานด้าน
 หลักสูตร แบบเรียน ประมวลการสอน ตารางสอน และการวัดผลการศึกษา
 อยู่ในเกณฑ์มาก โดยหาค่าเฉลี่ยได้ 3.57 ปฏิบัติได้เป็นลำดับที่ 2 ของการ
 ปฏิบัติงานวิชาการด้านอื่น ๆ ทั้ง 5 ด้าน ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรนั้น
 ศึกษาธิการอำเภอมีความคิดเห็นว่า มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร
 ประถมศึกษา พ.ศ. 2521 เป็นอย่างดี คาดว่าเมื่อใช้หลักสูตรใหม่แล้วนักเรียน
 จะมีคุณภาพที่ขึ้นกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 3.96) ศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่สนับสนุน
 หลักการสำคัญเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ เช่น การที่ไม่บังคับให้สอนภาษาอังกฤษ

ในโรงเรียนประถมศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.72) การปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น ครูผู้สอนควรมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรแต่ละครั้ง อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.71) และหลักสูตรประถมศึกษาควรจะมีการสอนวิชาชีพคหบดี (ค่าเฉลี่ย 4.33) เพื่อให้นักเรียนออกไปประกอบอาชีพได้หลังจากจบการศึกษาไปแล้ว สำหรับความเห็นเกี่ยวกับแบบเรียนนั้นเท่าที่ผ่านมาศึกษานิเทศก์อำเภอไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาเปลี่ยนแปลงการใช้แบบเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ค่าเฉลี่ย 2.51) และมีส่วนร่วมในการจัดทำแบบเรียนให้ครูและนักเรียนอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.44) สำหรับความเห็นในคานาประมวลการสอนนั้น ศึกษานิเทศก์อำเภอมีความคิดเห็นว่าครูไม่ค่อยได้สอนตามประมวลการสอน (ค่าเฉลี่ย 3.30) เพราะประมวลการสอนมีไม่เพียงพอกับความต้องการของครู (ค่าเฉลี่ย 3.35) และศึกษานิเทศก์อำเภอมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือครูเพื่อแจกให้ครูนำไปใช้ในเกณฑ์น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.19) แต่ประมวลการสอนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีความเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์มาก (ค่าเฉลี่ย 3.54) สำหรับความเห็นในคานาที่เกี่ยวข้องกับตารางสอนก็เช่นเดียวกัน ศึกษานิเทศก์อำเภอไม่ค่อยมีส่วนร่วมช่วยแนะนำการจัดทำตารางสอนให้กับครู (ค่าเฉลี่ย 3.12) โดยทางปฏิบัติแล้วโรงเรียนไม่ค่อยมีการเสนอตารางสอนมาให้ศึกษานิเทศก์อำเภอพิจารณาอนุญาตก่อนใช้ตามอำนาจหน้าที่ (ค่าเฉลี่ย 2.02) สำหรับคานาการวัดผลการศึกษานั้น ศึกษานิเทศก์อำเภอมีความเห็นว่าในการดำเนินการวัดผลปลายปีชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ศึกษานิเทศก์อำเภอได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องอยู่ในเกณฑ์มาก (ค่าเฉลี่ย 4.19) ส่วนใหญ่โรงเรียนปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดผลการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.17) แต่ศึกษานิเทศก์อำเภอมีความคิดเห็นว่าผลการวัดผลระหว่างปีของนักเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าเชื่อถือน้อย และมีส่วนร่วมสัมพันธ์กับผลการวัดผลปลายปีอยู่ในเกณฑ์น้อย (ค่าเฉลี่ย 3.41) นอกจากนี้

นี้ในการวัดผลการศึกษามีปัญหาในการดำเนินการ เกี่ยวกับการขาดกำลังคน การขาดแคลนเครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดทำข้อสอบ เงินงบประมาณที่จัดสรรให้มาทำข้อสอบน้อยและส่งให้ล่าช้าเกินไป ควรจัดสรรเพิ่มขึ้นเพราะปัจจุบันค่าวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดทำข้อสอบสูงขึ้น

5. คำนวณอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด ศึกษาธิการอำเภอมีความคิดเห็นว่า ใคปฏิบัติงานหรือมีความคิดเห็นสอดคล้องในเรื่องอุปกรณ์การสอนและห้องสมุดอยู่ในเกณฑ์มาก โดยหาค่าเฉลี่ยได้ 3.51 ปฏิบัติใคเป็นลำดับที่ 3 ของการปฏิบัติงานวิชาการคานอื่น ๆ ทั้ง 5 คาน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์การสอน ศึกษาธิการอำเภอเห็นว่าครุในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่คอบมีการใช้อุปกรณ์การสอน (ค่าเฉลี่ย 2.99) และศึกษาธิการอำเภอไม่คอบใคจัดใให้มีการประชุมเพื่อแนะนำหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการใช้อุปกรณ์การสอนใให้กับครุ (ค่าเฉลี่ย 2.62) แต่ศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่าใคมีส่วนแนะนำช่วยเหลือใให้โรงเรียนจัดหาอุปกรณ์การสอนอยู่ในเกณฑ์มาก สำหรับใคานห้องสมุดนั้น ศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่าห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษามีความจำเป็นมาก (ค่าเฉลี่ย 4.45) และถาโรงเรียนมีห้องสมุดใคพอจะช่วยเหลือใให้การเรียนการสอนใคขึ้นมาก (ค่าเฉลี่ย 4.45) ศึกษาธิการอำเภอใคแนะนำช่วยเหลือใให้โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดใคใคมีห้องสมุดอยู่ในเกณฑ์มาก (ค่าเฉลี่ย 3.67) แต่เนื่องจากขาดกำลังเงิน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดใคใคใคมีห้องสมุดโรงเรียนกันเป็นส่วนน้อย (ค่าเฉลี่ย 3.10)

ใคานปัญหาและอุปสรรคนั้น สิ่งใค่อใให้เกิดปัญหา และอุปสรรคใในการปฏิบัติงานคานวิชาการใโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดของศึกษาธิการอำเภอภาคกลาง และการดำเนินการชาคประสิทธิภาพใคคือ ผู้บริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดใคในระดัจังหวัดและอำเภอชาคความรุ้ความเข้าใจงานวิชาการ เกี่ยวกับการศึกษา เป็นนักปกครองใคมีงผลงานคานใคใคมากกว่าผลงานทาง

คานวิชากร ไม่ยอมเข้าใจอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอ การตรวจเยี่ยม และนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเกิดความขัดข้อง ขัดแย้งกัน ไม่มีการวางโครงการร่วมกัน ขาดการร่วมมือประสานงาน ทางด้านการวางแผนเพื่อปรับปรุงงานคานวิชากร องค์การบริหารส่วนจังหวัด พยายามรวบอำนาจไว้ทั้งหมด ปัญหาเกี่ยวกับการแบ่งงานกันทำระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับศึกษาธิการอำเภอตามข้อตกลงร่วมกันของคณะกรรมการ ประสานงาน ระดับนโยบายหรือระดับปฏิบัติงานระหว่างกระทรวงมหาดไทยและ กระทรวงศึกษาธิการทำงานไม่ไต่ผล ระบบบริหารการศึกษาไม่เอื้อต่อการพัฒนา ประเทศ ไม่มีเอกภาพในการบริหารการศึกษา ศึกษาธิการอำเภอมุ่งงานที่จะ ต้องรับผิดชอบมากเกินไป ขาดบุคลากร ขาดงบประมาณ ขาดยานพาหนะ ความ ไม่ปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย และการคมนาคมไม่สะดวก โรงเรียนประชาบาล ขาดแคลนและเรียกร้องขอความช่วยเหลือทุกคน และความยากจนของประชาชน ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานคานวิชากรในโรงเรียนสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดของศึกษาธิการอำเภอภาคกลาง

อภิปรายและขอเสนอแนะ

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานคานวิชากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดของศึกษาธิการอำเภอภาคกลางในคานต่าง ๆ ทั้ง 5 คาน สรุปได้ว่าศึกษาธิการอำเภอได้ปฏิบัติงานคานการวางแผนการศึกษา คานหลักสูตร แบบเรียน ประมวลการสอน คารางสอน การวัดผลการศึกษา คานอุปกรณ์การสอน ห้องสมุด อยู่ในเกณฑ์มากตามลำดับ แต่ในคานการประสานงานและคาน การนิเทศการศึกษาซึ่งเป็นงานสำคัญของการปฏิบัติงานวิชากรในโรงเรียนสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติได้อยู่ในเกณฑ์น้อย งานบาง อย่างปฏิบัติได้มาก บางอย่างปฏิบัติได้น้อย หรือไม่ปฏิบัติเลย ทำให้การปฏิบัติ

งานด้านวิชาการของศึกษานิเทศก์อำเภอไม่ไคผลเนื่องจากขาดกำลังคนปฏิบัติงาน ขาดเงินงบประมาณที่นำไปใช้จ่ายค่าเนิการ ขาดวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ขาดการสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการประสานงาน เอกภาพในการบริหารการศึกษา การไม่ยอมเข้าใจในอำนาจหน้าที่ และไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงตามที่กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ใดกำหนดไว้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยทำให้ทราบข้อเท็จจริงหลายประการซึ่งควรจะนำมาอภิปรายและเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของศึกษานิเทศก์อำเภอภาคกลางพบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอมีวัยวุฒิค่อนข้างสูง อายุเฉลี่ย 46 ปีขึ้นไป แสดงว่าศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนใหญ่เข้ามาดำรงตำแหน่งเมื่อมีอายุมากแล้ว แต่คุณวุฒิของศึกษานิเทศก์อำเภอเมื่อเริ่มเข้ารับราชการมีคุณวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญาเป็นส่วนมาก ใคศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในระหว่างรับราชการอยู่เสมอ และปัจจุบันศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในเกณฑ์ดี ในระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ปัจจุบันยังมีศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญาอยู่น้อย สำหรับข้อมูลบางประการเกี่ยวกับสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอปรากฏว่า จำนวนโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในอำเภอที่ศึกษานิเทศก์อำเภอภาคกลางต้องรับผิดชอบการปฏิบัติงานด้านวิชาการส่วนใหญ่มีจำนวนตั้งแต่ 31 โรงเรียนขึ้นไป ศึกษานิเทศก์อำเภอมากกว่าครึ่งหนึ่งทำการตรวจเยี่ยมโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อให้คำแนะนำได้อย่างทั่วถึงตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษานิเทศก์วางไว้ แต่อีกส่วนหนึ่งไม่สามารถตรวจเยี่ยมได้อย่างทั่วถึงตามเกณฑ์ จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงาน เป็นปัญหาสำคัญที่สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอเกือบครึ่งหนึ่งมีไม่ครบ 3 คน ทำให้ศึกษานิเทศก์อำเภอไม่สามารถไปตรวจเยี่ยมและนิเทศการศึกษาในโรงเรียนได้อย่างทั่วถึง อีกทั้งโรงเรียนที่รับผิดชอบมีเป็นจำนวนมาก สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนใหญ่ไม่ได้รับเงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการตรวจเยี่ยมและนิเทศโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

2. การวางแผนเป็นงานที่มีความจำเป็นอย่างมาก แต่ศึกษาธิการอำเภอได้มีส่วนร่วมเป็นที่ปรึกษานายอำเภอในการวางแผนการศึกษาให้กับโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์น้อย เมื่อศึกษาธิการอำเภอมีโครงการวางแผนควยแลว การปฏิบัติงานวิชาการด้านอื่น ๆ ของศึกษาธิการอำเภอก็จะดำเนินไปอย่างไม่รัดกุม ไร้จุดหมาย เพราะการวางแผนควรจะเป็นงานอันดับแรกของการบริหารงานทุกชนิด อาจเป็นเหตุให้ประสิทธิภาพของการศึกษาโดยส่วนรวมลดลง แสดงว่านายอำเภอไม่ได้ให้ความสนใจและเข้าใจอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอสมควรที่กระทรวงศึกษาธิการจะหยิบยกมาพิจารณาคำเนิกรใหม่การวางแผน เพื่อพัฒนาการศึกษาาร่วมกันระหว่างนายอำเภอและศึกษาธิการอำเภอ

3. ควรทำความเข้าใจกำหนดแนวทางปฏิบัติ เรื่องการศึกษาประชาบาลให้ชัดเจน โดยให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติตามข้อตกลงอย่างเคร่งครัดเพื่อมิให้การปฏิบัติหน้าที่เกิดความซ้ำซ้อน และก้าวกำยในหน้าที่ของกันและกัน การกำหนดขอบเขตและหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอในการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ชัดเจนนี้ ศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่มีความต้องการให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด การที่มีใ้กำหนดขอบเขตและหน้าที่ให้ชัดเจนนั้น ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคเป็นอย่างมาก ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณาคำเนิกรทำความเข้าใจความตกลงกับกระทรวงมหาดไทยใหม่การกำหนดขอบเขตและหน้าที่ในการปฏิบัติงานด้านวิชาการอย่างชัดเจนโดยด่วน

4. ศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่าตามที่กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น กระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติได้น้อยมาก เป็นเพราะขาดการร่วมมือประสานงานทำนองเดียวกันผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประสานงานได้คา เฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์น้อย สำนักงานหมวดการศึกษา หัวหน้าหมวดการศึกษา และคณะครู

ไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานด้านวิชาการแก่ศึกษานิเทศกรอำเภอเลย ทั้งนี้ เพราะการพยายามกีดกันศึกษานิเทศกรอำเภอให้ความร่วมมือ หรือยอมให้ศึกษานิเทศกรอำเภอเข้าไปเกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานหมวดการศึกษาไม่ค่อยมีการแจ้งถึงความก้าวหน้าทางวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ศึกษานิเทศกรอำเภอทราบเลย ในเรื่องการประสานงานนี้ผู้บริหารระดับสูงที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาประจำภาคควรพิจารณาหาทางแก้ไขโดยด่วน

5. การนิเทศการศึกษาซึ่งเป็นเรื่องสำคัญในการบริหารงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด แต่ศึกษานิเทศกรอำเภอได้รับการสนับสนุนจากนายอำเภอและหัวหน้าหมวดการศึกษาในการไปตรวจเยี่ยมและนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดน้อยมาก ภายหลังจากการตรวจเยี่ยม โรงเรียนไม่ค่อยมีการปรับปรุงหรือปฏิบัติตามคำแนะนำของศึกษานิเทศกรอำเภอ ทั้งนี้เพราะศึกษานิเทศกรอำเภอไม่มีอำนาจจึงไม่สามารถสั่งการใด ๆ ให้โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติตามคำสั่งได้ ผู้บังคับบัญชารับฟังและติดตามผลตามข้อเสนอแนะน้อยมาก และที่สำคัญที่สุดก็คือศึกษานิเทศกรอำเภอไม่สามารถออกตรวจเยี่ยมโรงเรียนได้โรงเรียนละ 2 ครั้งต่อปีตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษานิเทศกรกำหนด เนื่องจากขาดแคลนบุคลากรปฏิบัติงานในสำนักงานขาดเงินงบประมาณ ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการนิเทศ ขาดยานพาหนะ กระทรวงศึกษานิเทศกรตั้งงบประมาณค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ รวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดส่วนใหญ่ไม่ตั้งงบประมาณช่วยเหลือสนับสนุนในการตรวจเยี่ยมและนิเทศการศึกษาในโรงเรียน อีกทั้งมีโรงเรียนที่จะต้องรับผิดชอบเป็นจำนวนมาก โรงเรียนบางแห่งอยู่ในท้องถิ่นทุรกันดาร ขาดความปลอดภัย การคมนาคมไม่สะดวก จากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว กระทรวงศึกษานิเทศกรควรหาทางช่วยเหลือ กำหนดวิธีการที่เหมาะสม เพื่อประสิทธิภาพของการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศกรอำเภอ

6. ในคำที่เกี่ยวกับตารางสอน โรงเรียนไม่มีการเสนอตารางสอนให้ศึกษาธิการอำเภอพิจารณาแก้ไข ตามกฎกระทรวงกรรมการซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2478 ข้อ 20 ใดกำหนดให้ "ครูใหญ่โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเสนอตารางสอนของโรงเรียนต่อกรรมการอำเภอ เมื่อกรรมการอำเภอได้อนุญาตแล้วจึงจะใช้ได้" ¹ แสดงว่าผู้บริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และครูใหญ่ไม่สนใจ หรือไม่เข้าใจกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ไม่มีการปฏิบัติมาก่อนเลย กระทรวงศึกษาธิการควรจะหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้เสีย โดยการตั้งคณะกรรมการร่วมกันดำเนินการระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทย เพื่อทบทวน แก้ไข เพิ่มเติม ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ

7. การที่ครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดส่วนใหญ่ แทบจะไม่ทำการสอนตามประมวลการสอน และไม่มีบันทึกการสอน นับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ควรพิจารณา แสดงถึงความไม่เอาใจใส่ของหัวหน้าหมวดการศึกษา และครูใหญ่ ที่ปล่อยให้ครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดทำการสอนโดยไม่มีการเตรียมการสอน เช่น เกี่ยวกับการวัดผลการศึกษา การให้คะแนนระหว่างปีมีความน่าเชื่อถือ ใค้อยู่ในเกณฑ์น้อย และมีส่วนสัมพันธ์กับผลการวัดผลปลายปีอยู่ในเกณฑ์น้อยเช่นเดียวกัน สาเหตุดังกล่าวมีผลทำให้มาตรฐานการศึกษาตกต่ำ ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทยควรจะได้ร่วมมือประสานงานหาทางแก้ไขโดยด่วน

8. ในคำอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด ศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าอุปกรณ์การสอนและห้องสมุดมีส่วนช่วยในผลการเรียนการสอนดีขึ้น

¹ ชำ เลื่อง วุฒิจันทร์ และถวัลย์ สนธิอนุเคราะห์, กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2516), หน้า 193.

แต่ครั้นในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการใช้อุปกรณ์การสอนและ
 จักร์ใหม่ห้องสมุดในโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์น้อย และศึกษาธิการอำเภอมีความเห็น
 ว่าโรงเรียนประชาบาลขาดแคลนทุกอย่าง นับถึงแต่ครู งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์
 และอาคารสถานที่ จึงไม่สามารถจักร์ใหม่ห้องสมุดในโรงเรียนได้ องค์การ
 บริหารส่วนจังหวัดควรหาทางจักร์สรรงบประมาณให้โรงเรียนใ้จักร์ใหม่ห้องสมุด
 และจักร์หาอุปกรณ์การสอนไว้ใช้ในโรงเรียนตามความจำเป็น

9. ศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการบริหารโรงเรียนสังกัด
 องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรจะจักร์โดยหน่วยงานเดียว โดยให้องค์การบริ
 หารส่วนจังหวัดรับไปบริหารทั้งหมด หรือให้กระทรวงศึกษาธิการบริหารงาน
 ทุกด้าน หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด เพื่อให้มีเอกภาพ
 ทางการศึกษา เพราะการศึกษาประชาบาลเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรจะ
 บริหารให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ไม่ควรให้หลายหน่วยงานรับผิดชอบเพราะ
 อาจก่อให้เกิดความฉวมเหลวได้ จากการวิจัยของประจักษ์ พัฒนเจริญ ได้ทำ
 การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาคเหนือที่มีต่อการปฏิบัติ
 งานคานววิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปรากฏว่า

ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานวิชาการด้านต่าง ๆ กันน้อยมาก และไม่ใ้
 รับผิดชอบ โดยมปัญหาและอุปสรรคคือ การขาดกว่าดงคน ขาดเงินที่จะใ้
 จ่ายในการดำเนินงาน ขาดเครื่องมือเครื่องใช้ และขาดการร่วมมือ
 รวมทั้งการสนับสนุนจากผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง¹

¹ ประจักษ์ พัฒนเจริญ, "ความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาค
 เหนือที่มีต่อการปฏิบัติงานคานววิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจ้ง
 หวัด" (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520), หน้าบทคัดย่อ.

ในทำนองเดียวกันรายงานการวิจัยของ ชีระ รุณเจริญ เรื่องการ
จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาตามแนวคิดของศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าส่วน
การศึกษา ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าหมวดการศึกษา และครูใหญ่ ภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ ปรากฏว่า

ความร่วมมือและประสานงานระหว่างศึกษาธิการจังหวัดกับหัวหน้าส่วน
การศึกษาไม่ค่อยมี และมีข้อสังเกตความผู้บริหารระดับสูงขึ้นไปควรจะต้อง
หาวิธีที่จะก่อให้เกิดการประสานงาน และภูมามร่วมมือระหว่างศึกษา
ธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ กับหัวหน้าส่วน-หมวดการศึกษาเป็น
การทวน ถ้าปล่อยให้เป็นอย่างปัจจุบันอาจจะเกิดผลเสียหายแก่การ
ศึกษาของประเทศโดยส่วนรวมได้ การแบ่งบทบาทระหว่างศึกษาธิการ
จังหวัด-อำเภอ และหัวหน้าส่วน-หมวดการศึกษาอย่างที่เป็นอย่างอยู่ในปัจจุบัน
ปฏิบัติไม่ค่อยได้ ผู้บริหารระดับสูงควรกำหนดบทบาทผู้บริหารการศึกษา
ดังกล่าวให้เฉพาะเจาะจงมากกว่าที่เป็นอยู่ และให้ความสนใจอย่างใกล้ชิด
และเผชิญเชื่อว่าการประชุมศึกษาธิการจังหวัดและหัวหน้าส่วนการศึกษา
ทั่วประเทศระหว่างวันที่ 13-18 กุมภาพันธ์ 2520 ณ สถาบันเทคโนโลยี
แห่งเอเซียคงจะช่วยแก้ปัญหาข้อขัดแย้งในการจัดการศึกษาเป็นอย่างที่
และคงจะก่อให้เกิดความร่วมมือประสานงานมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
เป็นแน่ ¹

สำหรับการวิจัยของ สุจินต์ แยมแพ เรื่องความคิดเห็นของศึกษาธิการ
อำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานคานวิชาการศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วน
จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏว่า

การปฏิบัติงานคานวิชาการศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดของ
ศึกษาธิการอำเภอไม่ไคผลคือ การประสานงานไม่ดี การวางโครงการรวม

¹ ชีระ รุณเจริญ, รายงานการวิจัยเรื่อง "การจัดการศึกษาระดับ
ประถมศึกษาตามแนวคิดของศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าส่วนการศึกษา ศึกษา
ธิการอำเภอ หัวหน้าหมวดการศึกษา และครูใหญ่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"
(คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2520), หน้า 38 - 42.

กันและสัมพันธ์กันในการนิเทศการศึกษาที่มีน้อย การวางแผนงานในการปฏิบัติ งานด้านวิชาการไม่ชัดเจน การขาดเอกภาพในการบริหาร การขาดงบประมาณ การขาดบุคลากร ขาดยานพาหนะ การคมนาคมไม่สะดวก ไม่ปลอดภัย และการขาดการสนับสนุนอย่างแท้จริงจากผู้ที่เกี่ยวข้อง¹

จากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของศึกษานิเทศกรอำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคกลางครั้งนี้ ผลการวิจัยปรากฏว่าหลักการใหญ่ในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกับการวิจัยทั้ง 3 เรื่องดังกล่าวแล้ว ศึกษานิเทศกรอำเภอไม่สามารถปฏิบัติงานด้านวิชาการให้บังเกิดผลดีได้ การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามที่กฎหมายระเบียบ ขอบบังคับต่าง ๆ กำหนด การร่วมมือประสานงานของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาประจำตำบลมีอยู่ในเกณฑ์น้อย คณะครูไม่ยอมรับฟังหรือปฏิบัติตามคำแนะนำของศึกษานิเทศกรอำเภอ เมื่อพิจารณาหลักการบริหารที่จะเป็นปัจจัยในการบริหารงานทุกชนิดให้ดำเนินไปควบคู่กันนั้น ทรัพยากรการบริหารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่ง วิทยุ โสธร กล่าวไว้ว่า "จะต้องมีองค์ประกอบ 4 อย่าง คือ 1. คนหรือบุคคล หรือบุคลากร 2. เงินหรือทุน หรืองบประมาณ 3. วัสดุ อุปกรณ์ หรืออาคาร หรือสถานที่ 4. การจัดการหรือเทคนิคในการบริหาร"² แต่การที่ศึกษานิเทศกรอำเภอขาดแคลนบุคลากรปฏิบัติงานในสำนักงาน ขาดเงินงบประมาณที่จะนำไปใช้จ่ายในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ ขาดเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ รวมทั้งข้อตกลงต่าง ๆ เกี่ยวกับปฏิบัติงานตามนโยบาย

¹ สุจินต์ แยมแพ, "ความคิดเห็นของศึกษานิเทศกรอำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้าบทคัดย่อ.

² วิทยุ โสธร, การบริหารงานบุคคล (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2517), หน้า 3.

การประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในการประชุมศึกษาธิการ
จังหวัดและหัวหน้าส่วนการศึกษาทั่วราชอาณาจักร เช่น

การจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ การร่วมวางแผนพัฒนา
การศึกษา การให้เจ้าหน้าที่วิชาการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่
ตั้งไว้แล้วทำงานร่วมกับศึกษานิเทศก์จังหวัด การให้องค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการตรวจโรงเรียน ฯลฯ¹

ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญในการจัดการบริหารให้ลุล่วงไปด้วยดี มิไถ่เข้ามาปฏิบัติอย่าง
จริงจัง จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ศึกษาธิการอำเภอไม่สามารถปฏิบัติงานด้าน
วิชาการใดเป็นผลดี และทั่วถึง นอกจากงานประจำซึ่งเป็นงานของทุกกรมใน
กระทรวงศึกษาธิการแล้ว ศึกษาธิการอำเภอยังเป็นเจ้าหน้าที่ครูสภาประจำ
อำเภอ และยังต้องปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดซึ่ง เป็นงานที่มีขอบเขตกว้างขวางอีกด้วย เจ้าหน้าที่ประจำสำนัก
งานศึกษาธิการอำเภอมีเพียง 3 คน คือ ศึกษาธิการอำเภอ ผู้ช่วยศึกษาธิการ
อำเภอ และเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี โดยเฉพาะสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ
บางแห่งยังมีไม่ครบ เจ้าหน้าที่จึงมีไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน ส่วนในด้าน
การเงินนั้น กาดจัดสรรเงินค่าใช้จ่ายของกระทรวงศึกษาธิการให้สำนักงาน
ศึกษาธิการอำเภอจัดสรรให้ทยอยเกินไป ไม่เพียงพอกับการใช้จ่าย องค์การ
บริหารส่วนจังหวัดส่วนใหญ่ไม่จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการตรวจเยี่ยมและ
นิเทศการศึกษาในโรงเรียน ด้านวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานขาดแคลน
เครื่องมือ เครื่องใช้ชำรุด ขาดเครื่องพิมพ์ดีดภาษาอังกฤษ ขาดคู่มือเอกสาร
ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน จากปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ควรหา

¹ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ, การปฏิบัติ
เกี่ยวกับการประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, 2520), หน้า 1 - 3.

ทางแก้ไขและปรับปรุงโดยด่วน เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินไปอย่างดี มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. กระทรวงศึกษาธิการควรเพิ่มอัตรากำลังในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอให้เหมาะสมกับปริมาณงาน โดยเฉพาะในอำเภอใหญ่ที่มีโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวนมาก ในกรณีที่เจ้าหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการอำเภอลาออก ตาย หรือย้าย ควรดำเนินการบรรจุแต่งตั้งโดยรีบด่วน และกระทรวงศึกษาธิการควรทำความเข้าใจกับกระทรวงมหาดไทยในองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงครหรือเจ้าหน้าที่วิชาการมาช่วยราชการในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยเฉพาะ ครูหรือเจ้าหน้าที่วิชาการที่มาช่วยราชการนั้นให้มีอัตราส่วนสมมูลกับจำนวนโรงเรียนที่ศึกษาธิการอำเภอรับผิดชอบภายในอำเภอ

2. เปิดโอกาสให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอทำประมาณการขอเงินงบประมาณหมวดต่าง ๆ ตามความจำเป็นเสนอกระทรวงศึกษาธิการ โดยกระทรวงศึกษาธิการทำความเข้าใจกับสำนักงบประมาณจัดสรรเงินให้เพียงพอแก่ความจำเป็นตามที่เสนอขอ และกระทรวงศึกษาธิการควรหาวิธีการที่เหมาะสมทำความเข้าใจกับกระทรวงมหาดไทยสั่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการตรวจเยี่ยมและนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ศึกษาธิการอำเภอตามข้อตกลง โดยให้มีการปฏิบัติและใช้อัตราร่วมในการจัดสรร เท่าเทียมกันทุกจังหวัด

3. กระทรวงศึกษาธิการควรมีการสำรวจวัสดุอุปกรณ์ในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอและพิจารณาจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็น เช่น เครื่องโรเนียว เครื่องพิมพ์ดีดทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้ง

ยานพาหนะที่จำเป็น เช่น รถจักรยานยนต์ และน้ำมัน เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานด้านวิชาการของศึกษาธิการอำเภอ ออกตรวจเยี่ยมและนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

4. กระทรวงศึกษาธิการควรทำความตกลงร่วมกันกับกระทรวงมหาดไทยและองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดแนวทางปฏิบัติเรื่อง การศึกษาประชาบาลโดยกำหนดขอบเขตและหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอในการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ชัดเจน ให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาประชาบาลทุกฝ่าย จัดทำรายละเอียดกำหนดบทบาทและหน้าที่การบริหารการศึกษาของแต่ละฝ่ายในระดับจังหวัดและอำเภอ โดยให้มีการประชุมร่วมกันทุกปี ปีละครั้ง เพื่อป้องกันงานซ้ำซ้อนและก้าวท้าว

5. กระทรวงศึกษาธิการควรทำความตกลงร่วมกันกับกระทรวงมหาดไทยและองค์การบริหารส่วนจังหวัด เสนอใ้การดำเนินการตรวจเยี่ยมและนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นรูปคณะกรรมการประกอบด้วยศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าหมวดการศึกษา ประธานกลุ่มทุกกลุ่ม ครูผู้นำงานด้านวิชาการและเจ้าหน้าที่วิชาการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยให้ศึกษาธิการอำเภอเป็นประธาน จัดทำแบบฟอร์มในการตรวจเยี่ยมและนิเทศการศึกษาที่ใ้รับการเห็นชอบจากทุกฝ่าย ให้มีการรายงานผลใ้ผู้บริหารการศึกษาทั้งสองฝ่ายรับทราบร่วมกัน เพื่อการติดตามผลอย่างใกล้ชิด และร่วมกันวางระเบียบการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยใ้นายอำเภอเป็นประธาน ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าหมวดการศึกษา และประธานกลุ่ม เป็นกรรมการพิจารณาความดีความชอบประจำปี กำหนดแบบฟอร์มรายงานความดีความชอบประจำปี ให้มีคะแนนด้านวิชาการ ด้านการบริหาร ด้านธุรการ และอื่น ๆ ตามละเท่า ๆ กัน เป็นการใ้ผลงานทางวิชาการ เป็นเครื่องพิจารณาความดีความชอบประจำปี

6. กระทรวงศึกษาธิการหรือคุรุสภาควรหารือไปยังคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาสอบสวนความผิดทางวินัยของข้าราชการบริหารส่วนจังหวัด ก.พ. ควรให้มีการสอบสวนทางวินัย หรือกำหนดบทลงโทษโดยระบุในกฎ ก.พ. เฉพาะครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปฏิบัติโดยอนุโลมให้ศึกษาธิการอำเภอ และหัวหน้าหมวดการศึกษาเป็นกรรมการร่วมสอบสวนทางวินัย ทั้งนี้ เพื่อศึกษาธิการอำเภอมีส่วนในการให้คำแนะนำในการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ ที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับกำหนดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยเพิ่มเติมในอนาคต

1. การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานคานววิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคกลางครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาคกลางเท่านั้น จึงควรที่จะไต่ถามการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานคานววิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคอื่นต่อไป เพื่อจะไต่ถามข้อสรุปเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานคานววิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ และขอเสนอแนะเพื่อการแก้ไข

2. ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาบทบาทและความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เช่น ผู้อำนวยการจังหวัด หัวหน้าส่วนการศึกษา นายอำเภอ และหัวหน้าหมวดการศึกษา ในการบริหารการศึกษาประชาบาล รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อนำไปปฏิรูประบบบริหารการศึกษาประชาบาลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนการศึกษา นายอำเภอ หัวหน้าหมวดการศึกษา ครูใหญ่ และครู เพื่อหาแนวทางปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

4. ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาการปฏิบัติงานด้านวิชาการของเจ้าหน้าที่วิชาการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เช่น หัวหน้าส่วนการศึกษา หัวหน้าหมวดการศึกษา และครูใหญ่ รวมทั้งตามความคิดเห็นของครู เพื่อหาแนวทางในการดำเนินการร่วมกันปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับศึกษานิเทศก์อำเภอ.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย